

som vækst i forøgelsen af butikksbyggerier. Det fremgår endvidere, at en relativt stor del af de nye butikker ligger i de større provinsbyer frem for i de mindre samfund, og at relativt mange butikker placeres i udkanten af byerne ved de store indfaldsveje, hvor biltilgængeligheden er stor.

Butikker søger sammen i centre, som placerer sig i tilknytning til trafikale hovedårer og med ringe kontakt til det kollektive trafiknet. Samtidig bliver butikkerne større og større, og der er en stadig stigende overkapacitet, som skærper konkurrencen. Resultatet er en voldsom koncentring af detailhandelen i få centerdannelser, som tilmed ofte er placeret i udkanten af byerne ved de store indfaldsveje, hvor det er billigt at etablere parkeringspladser. Denne udvikling har medført en kraftigt øget bilkørsel, samtidig med at en stadig større del af de danske husstande får længere til dagligvarebutikker, hvilket igen ansporer befolkningen til at anskaffe bil.

I denne planlægning glemmes tilsyneladende, at det trods alt stadig er under halvdelen af de danske husstande, der har bil. Ifølge Detailhandelsudvalgets rapport har udviklingen medført en kraftig stigning i befolkningens daglige transport. Det fremgår således, at faste kunder i storbutikkerne kører langt mere i bil end kunder, der ikke handler her. Konsekvensen er, at de små lokale butikker kvæles i en unfair konkurrence fra de store centre og butikker. Dagligvareindkøb besværliggøres, og miljøforureningen fra befolkningens dagligvarekøb stiger voldsomt som følge af øget biltrafik.

Denne centralisering ødelægger såvel brokvartererne i byerne som landsbyerne. Derfor støtter Enhedslisten fuldt ud det planlægningsstop for nye, store centre og butikker, som miljø- og energiministeren indførte for ca. 1 år siden.

Imidlertid vil regeringen nu ophæve det midlertidige planlægningsstop, og i stedet vil man overlade afgørelsen til kommunerne og amterne, samtidig med at disse pålægges en større åbenhed i forbindelse med planlægningen af sådanne butikker og områder. Dette er en klar forringelse i forhold til det midlertidige stop, som ikke vil stoppe for butiksdøden på brokvartererne, i de mindre provinsbyer og i landdistrikterne. Tværtimod burde regeringen ikke alene ophøje det midlertidige stop til lov, men også iværksætte et indgreb over for eksisterende storcentre og støtte genopbygningen af lokal nærhandel i by og på land.

Derfor har Enhedslisten fremsat et beslutningsforslag herom. Et forslag, som ikke alene ophøjer det eksisterende planlægningsstop for store butikker og centre til lov, men som også tager fat i det lange seje træk, som det er at få vendt udviklingen.

Vi foreslår de gunstige afskrivningsmuligheder i butikksbygningerne fjernet, så der ikke tiltrækkes investorkapital til et område, hvor det er samfundsmæssigt uønsket.

Vi foreslår indført en miljøafgift knyttet til butikkernes p-pladsareal. Herved kan store butikker og centre pålægges den faktiske udgift for den øgede biltransport, de påfører samfundet, og hermed forrykkes konkurrenceforholdet til fordel for de mindre nærbutikker.

Endelig foreslår vi miljøafgiften anvendt til støtte for bevaring og genopbygning af små lokale dagligvarebutikker i områder, hvor lokalt engagement tilskynder hertil, f.eks. i tilknytning til offentlige serviceydelser som post, bank, apotek, billetsalg, DSB og teatre. Men også som nævnt bankfunktioner og lignende burde det offentlige tage sig af, hvor markedsstyringen holder det private væk.

Når regeringen nu vil lempe det eksisterende midlertidige stop for nye, store centre og store lavprisbutikker, er der derfor tale om et tilbageskridt, som ikke vil stoppe den negative udvikling – højst sætte tempoet lidt ned. Derfor kan vi ikke i Enhedslisten acceptere og støtte lovforslaget i dets nuværende form.

Det er afgørende for os, at der bliver sat et loft for de store butikker. Derfor vil vi stille følgende ændringsforslag til regeringens forslag:

I forslagens § 1, nr. 1, om ændring af § 5 om planlægning til butikksformål skal der tilføjes en ny pind under § 5 c, som hedder: »Hovedreglen er, at der er en maksimalgrænse på 3.000 m² bruttoetageareal for dagligvarebutikker og 1.000 m² bruttoetageareal for udvalgsvarebutikker«.

Endvidere skal der længere henne i forslaget, i forslagens § 1, nr. 4, om ændring af § 6, det er om regionplanerne, tilføjes en ny pind under stk. 2, som hedder: »at fremsætte særlig begrundelse for fastsættelsen af eventuelle butiksstørrelser på mere end 3.000 m² bruttoetageareal for dagligvarebutikker eller 1.000 m² bruttoetageareal for udvalgsvarebutikker.«

Endvidere skal der i forslagens § 1, nr. 5, om ændring af § 11 om kommuneplanen, ligeledes tilføjes en ny pind under stk. 8, og det skal hedde: